

Rail Baltica juhtrühma protokoll

Tallinn

01.12.2020 nr 24.5-6/20-0068/7353

Algus: 19.11.2020 kell 09.30

Lõpp: 19.11.2020 kell 12.00

Juhatas: Ahti Kuningas

Protokollis: Triin Orav

Võtsid osa: Kadi Silde, Miiko Peris, Marku Lamp, Evelin Krõlov, Klen Jäärats, Kaia Sarnet, Siim Orav, Mari Lahtmets, Anti Moppel, Kristjan Kaunissaare, Andres Lindemann, Riho Kuppert, Tambet Tiits, Merje Krinal, Kaur Kajak, Kaspar Raadik, Raido Randmaa, Andres Sepp, Erik Laidvee, Tõnu Grünberg, Anvar Salomets, Raido Kivikangur, Roland Müür, Kaido Zimmermann, Sten Berezin, Karmo Kõrvek, Kaur Laansalu, Taavi Veskimägi, Margus Vihman, Joel Jesse, Heiki Hepner, Lauri Luur

Puudusid: Riivo Tuvike, Marilin Tilkson, Raigo Uukkivi, Marika Linntam

Päevakord:

1. Sissejuhatus
2. Covid-19 mõju projekteerimise ajagraafikule
3. Projekteerimise ülevaade
4. Maade omandamine RB trassil
5. Põhitrassi projekteerimine ja ehituslubade taotlus aastal 2021
6. Kohtobjektide projekteerimine ja planeerimine aastal 2021
7. Ehitus aastatel 2020–2021
8. RBE ja RBRi liitmisest
9. Keskkonnaministeeriumi jõudlus RB KMH-de menetlemisel
10. Rahakasutamise seis (olemasolev EL eelarve periood) ja plaanid (uue perioodi riigieelarve ja EL eelarve)
11. Muud teemad

1. Sissejuhatus

Juhrühma esimees teeb sissejuhatuset ja teavitab, et Rail Baltica juhrühma liikmeks lisatakse ka AS Elering, keda esindab juhatuse esimees Taavi Veskimägi.

2. Covid-19 mõju projekteerimise ajagraafikule

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM) tutvustab Covid-19 põhjustatud ajapikendusi projekteerimisele, maade omandamisele ja ehitusele. Projekteerija on esitanud AS-le

RB Rail (RBR) taotluse projekteerimislepingu pikendamiseks kuni 6 kuud. MKM, RBR ja OÜ Rail Baltic Estonia (RBE) on ajapikendustaotlused rahuldanud. Toimumas on suhtlus INEA-ga, et küsida ajapikendust otseselt projekteerimise ajakava muutumisest mõjutatud tegevustele – sh maade omandamine ja mõned ehitusobjektid.

3. Projekteerimise ülevaade

RBR-i projektijuhid annavad ülevaate projekteerimise olukorrast projektlõikudes.

Harju lõigus tutvustatakse Kangru sõlme lahendust. See on saadetud Kiili ja Saku vallale ning Tallinna linnale tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks. Üle Kurna oja on kavandatud pikk (121 m) raudteesild, oja mõlemale kaldale jäetakse ruum loomade altpääsuks. Harjumaa Omavalitsuste Liidu esindaja teeb ettepaneku arvestada Kurna oja sillal ka ringraudtee maavajadusega. RBE ja RBR kommenteerivad, et projekteeritakse vastavalt MKMi varem esitatud suunistele. Tehniliselt on võimalik ringraudtee jaoks vajalik sild hiljem ilma RB trassi puutumata kõrvale ehitada. Hetkel ringraudtee maavajadusega Kurna oja ületusel ei arvestata.

Rapla lõigus on esimene prioriteetlõik läbinud ekspertiisi ning saadetud muudatusettepanekutega tagasi projekteerijale arvestamiseks. Tutvustatakse Kohila liiklussõlme lahendust (maht oluliselt suurenenud), mis on projekteeritud vastavalt liiklusuuringute ja ohutusanalüüsi ettepanekutele. Urge ja Salutaguse tee viaduktidele on vaja väljastada lisaks maakonnaplaneeringule projekteerimistingimused (väljastab TTJA koostöös Maanteeameti ja KOViga).

Pärnu lõigus on valminud esimene *Value Engineering* lahendus Tootsist Pärnu linnani. Tutvustatakse tehniliselt keerulisemaid lahendusi: Rääma raba läbimine ning raudteesild üle Pärnu jõe.

Riskid:

- 1) KMH menetlus ja sellest põhjustatud muudatused.
- 2) Maakonnaplaneeringu koridorist välja jäävate rajatiste projekteerimistingimuste menetlus.
- 3) Kohtobjektide, mida projekteerivad teised konsultandid, projekteerimine ja lahendused.
- 4) Juurdepääs omandamata maaüksustele.
- 5) Ehituslubade menetlemise aeg (TTJA, Maanteeamet, kohalikud omavalitsused, Põllumajandusamet).

MKM tutvustab maakonnaplaneeringu uuendamise olukorda Lõuna-Pärnumaal. Konsultant analüüsib alternatiive vastavalt Riigikohtu poolt tehtud indikatsioonidele. Töö valmib detsembris 2020. Seejärel algab maakonnaplaneeringu lahenduse uuendamine, paralleelselt viiakse läbi KSH KMH täpsuses. Kogu tegevus kestab eeldatavalt 1-1,5 a.

4. Maade omandamine RB trassil

Maa-amet annab ülevaate maade omandamise progressist RB trassil.

Tallinna Sadama esindaja teeb ettepaneku leppida kokku põhimõttelises omandamise lahenduses Muuga sadama alal. MKM kutsub kokku vastava kohtumise. Osalejad: Tallinna Sadam, RBE, Maa-amet, MKM, Rahandusministeerium (vajadusel).

Maa-amet tutvustab ettepanekut täiendada maa hindamise seadust seoses kohaliku omavalitsuse maade omandamise tingimuste ja maakorralduse rakendamisel hüvitiste maksmisega.

Maa-amet tutvustab ettepanekut, mille eesmärk on kehtestada ühtne kasvava metsa hindamise meetoodika, mida oleks võimalik kasutada kogu avalikul sektoril ning millele oleks võimalik tugineda ka kutselistel hindajatel (sh erasektorile) teenuse pakkumisel. Kehtestatav meetoodika on

arvutuslik ning turupõhiste lähteandmete kasutamisel peab arvutuste tulemus olema turuhinna lähedane. Tegemist on eraldi arvutustel põhineva meetodikaga, mistõttu on vajalik maa hindamise seadust täiendada uue meetodika väljatöötamise volitusnormiga või lisada meetodika seaduse alusel kehtestatud määrusesse.

Ettepanekut toetavad RBE, MKM, Raplamaa Omavalitsuste Liit (ROL), Maanteeamet ja Keskkonnaamet. ROLi esindaja lisab, et kindlasti on vajalik ka looduskaitsealade hindamise meetodika muutmine. Keskkonnaministeeriumi esindaja selgitab, et KeMi poolt on mh maa hindamise seaduse muudatus ette valmistatud (sellega antakse volitus VV-le kasvava metsa hindamise meetodika kehtestamiseks) ja läheb lähiajal esimesele kooskõlastusringile. Hetkel hoitakse looduskaitsealade riigile omandamise meetodika (mis on maaomaniku valik) lahus muudest riigi huvil omandamistest.

5. Põhitrassi projekteerimine ja ehituslubade taotlus aastal 2021

RBR tutvustab raudtee põhiprojekti tähtaegasid. Järgmise aasta I kvartali jooksul saavad kõik Tallinn-Rapla ja Rapla-Pärnu lõigu põhiprojektid valmis (saab jätkata maade omandamisega). Käimas on ekspertide ja projekteerija koolitamine, kuidas tuleb Eestis projekte vormistada. Selle tulemusel paraneb projektide kvaliteet ning on võimalik saada korrektse vormistusega projektid projekteerijalt kiiremini.

Probleemid, riskid:

- 1) TTJA võimekus järgmise poole aasta kuni aasta jooksul käidelda u 300 erinevat ehitusluba.
- 2) Eestis puuduvad 1435 raudtee eksperdid, kes pole seotud RB projektiga (st pole hetkel tööl RBE-s või RBR-s). Lätis oli sama probleem, mis lahendati nii, et kui on olemas NoBo (*notified body*) ekspertiisi akt, ei ole kohalikku ekspertiisi raudteele lisaks vaja.

MKM uurib, kas ja milliseid seaduseid või määruseid on vaja muuta kohaliku ekspertiisi nõude osas.

6. Kohtobjektide projekteerimine ja planeerimine aastal 2021

RBE annab ülevaate.

Jätkub Ülemiste detailplaneeringu koostamine (avalik arutelu 18. novembril 2020). DP koostamise tähtaeg on sügis 2021. Probleemid kõrvalkinnistu naabriga, mille osas on vaja linna sekkumist.

Pärnu reisiterminali eelprojekt on valmis, konsultant taotleb ehituslube. Ehitushange I etapi osas läheb välja 2021. a I pooles.

Olemas rahastus kohalike peatuste projekteerimiseks ja detailplaneeringute läbiviimiseks. Ehituse jaoks vaja taotleda eraldi rahastust. Lähiajal saadetakse KOVidele välja kohalike peatuste koostöö kokkuleppe ettepanekud.

Ülemiste veeremidepoos on läbi viidud projekteerimishange, lepingu sõlmimine novembrikuu jooksul.

Soodevahe kaubaterminal ja infrastruktuuri hoolduskeskuse osas toimub arutelu Rae vallaga, mis osas on võimalik lahendada projekteerimistingimuste ja mis osas detailplaneeringuga.

Muuga projekteerimine on käimas. Esimese lahendusena esitatakse Maardu liiklussõlm (see on ka I ehitusetaap). Alates 2023. aastast lahendatakse ära 1520 raudtee paigutus Muugal.

Pärnu kaubaterminali ja infrastruktuuri hoolduskeskuse osas on käimas projekteerimine. Need alad täidavad põhitrassi ehitamise ajal ehitusbaasi funktsiooni. 2022 on võimalik alustada ehitusega.

7. Ehitus aastatel 2020–2021

2020. aasta jooksul on kavas minna ehitushankesse 4 rajatisega: Kalevi ja Loone ökoduktid (Raplamaa) ning Künka tee (Raplamaa) ja Tagadi tee (Harjumaa) kohaliku tee viaduktid.

2021 on vaja kõikide kiire ajakava objektidega (elektri- ja gaasiristumised, kohalike teede viaduktid, riigiteede viaduktid, ökoduktid) minna ehitushankesse. Lisaks ka Ülemiste ja Pärnu reisiterminalide I ehitusetapp.

Korraldati dünaamiline hange (tähtaeg 17. november) RB rajatiste ehitustöödeks aastatel 2020–2023. Laekus *ca* 15 taotlust, millest valdav osa on Eesti ettevõtted.

Tutvustatakse põhitrassi ehituse kontseptsiooni. Arvestatud on nii turu võimekust, omanikujärelevalve ja laborite turgu, maade omandamist, KMH menetlust jpm. Mõistlik on alus- ja pealisehitise ehitamine hankida eraldi, sealjuures alusehitise ehitamine võrdlemisi lühikeste lõikudena.

Riskid:

- 1) Põhiprojektide mittetähtaegne laekumine.
- 2) Maade omandamise alguse viibimine.
- 3) Võimalikud probleemid KMH protsessi kulgemisega.

8. RBE ja RBRi liitmisest

MKM tutvustab tegevusi seoses RBE ja RBRi liitmisega, mille eesmärgiks on kiirendada tegevuste elluviimist. Eesti plaanide kohaselt viiakse Eestiga seonduvad RB projekteerimis- ja ehitustegevused RBR Eesti filiaali. RBRi keskkontorisse Riias jääksid toetavad tegevused (turundus, ühishanked jmt). Kava kohaselt ühendatakse ettevõtete tegevused 2021. a jaanuarist, kuid see sõltub suuresti Leedu uue valitsuse otsustest.

9. Keskkonnaministeeriumi jõudlus RB KMH-de menetlemisel

RBE tutvustab teemat. Keskkonnaamet ja Keskkonnaministeerium kinnitavad, et RB-ga seotud tegevustega tegeletakse esmajärjekorras, probleemiks on KMH-de kvaliteet, mistõttu võtab läbivaatamine kauem aega.

Lepitakse kokku, et RBE saadab Keskkonnaametile ja Keskkonnaministeeriumile ajakava, millal hakkavad laekuma KMH raportid. KeA ja KeM annavad seejärel tagasisidet oma jõudluse osas. MKM lisab, et põhimõtteliselt on võimalik leida lisarahastust RB vahenditest projektiga seotud tegevuste kulude katmiseks.

10. Rahakasutamise seis (olemasolev EL eelarve periood) ja plaanid (uue perioodi riigieelarve ja EL eelarve)

MKM annab ülevaate, et olemasolevast EL eelarveperioodist on Eesti saanud RB arendamiseks CEF vahendeid *ca* 260 mln € (koos kohustusliku omafinantseeringuga); kokku on RB projekt saanud enam kui miljard €. Kokku on sõlmitud 4 lepingut, vahendite kasutamise lõpptähtajad on 2022. aasta lõpp (CEF 1 ja 2 puhul; viimane pikendamisel), 2023. aasta lõpp CEF 3 puhul ning 2024. aasta lõpp CEF 4 puhul. CEF 6 lepingu sõlmimine toimub eeldatavalt 2020. a lõpus.

2021. aasta riigieelarves on RB arendamiseks ette nähtud 70 mln €, RES-is 2024. aasta lõpuni *ca* 990 mln €.

11. Muud teemad

ROLi esindaja tõstatab PRIA toetuste maksmise küsimuse RB maakonnaplaneeringuga kehtestatud trassikoridoril. MKM selgitab, et vastavalt olemasolevatele toetuste tingimustele ei ole käimasoleval perioodil (kuni 2020 lõpp) võimalik kehtiva RB maakonnaplaneeringu trassikoridori alal toetusi maksta, kuid toimub suhtlus ja koostöö PRIA-ga, et järgmisel toetusperioodil oleks see võimalik osas, mis ei jää RB tegeliku maavajaduse alla.

(allkirjastatud digitaalselt)
Ahti Kuningas
Koosoleku juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Triin Orav
Protokollija